

Flora- en faunaonderzoek

Lindeakkers 21

Oostelbeers

Flora- en faunaonderzoek

Lindeakkers 21 Oostelbeers

Titel	Flora- en faunaonderzoek Lindeakkers 21 Oostelbeers
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	1 juni 2012
Status	Definitief

Bureau
Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
fax 0566-632074

mbleijerveld@planet.nl

www.ruimtevooradvies.nl

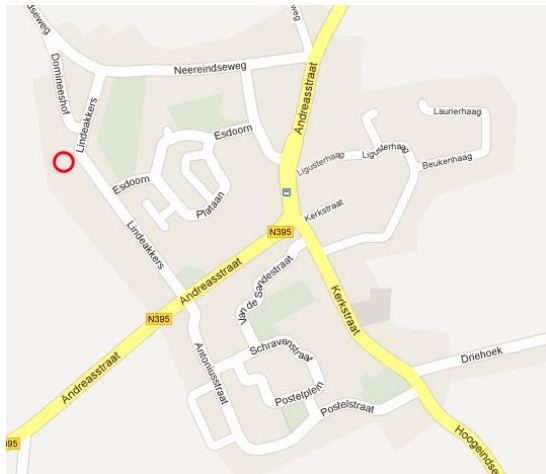
INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Opzet onderzoek	
1.3	Plangebied en ingreep	
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	Inleiding	
2.2	Flora- en faunawet	
2.3	Natuurbeschermingswet	
2.4	Ecologische hoofdstructuur	
2.5	Rode lijsten	
3	RESULTATEN	7
3.1	Gebiedsbeleid	
3.2	Veldonderzoek flora	
3.3	Veldonderzoek fauna	
4	CONCLUSIES	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Lindeakkers 21 te Oostelbeers (gem. Oirschot) bevindt zich een woning met erf. Het voornemen bestaat om het erf te splitsen en twee nieuwbouwwoningen te realiseren. De bestaande bebouwing wordt afgebroken. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en het Streekplan.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (cirkel).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde *quick scan* van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet.

Een *quick scan* betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De *quick scan* is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een *quick scan* geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en –beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Opzet onderzoek

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is zover mogelijk en nodig gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de website van Waarneming. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruikgemaakt van diverse overheidswebsites. Op 27 maart 2012 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied en ingreep

Het erf van Lindeakkers 21 is onderdeel van de oostelijke randbebouwing van Oostelbeers. De oppervlakte van het perceel beslaat circa 1000 vierkante meter, waarvan ongeveer driekwart is ingenomen door weiland. In de noordwesthoek staan een kleine houten woning en een schuurtje. De woning is in slechte staat. Rond de bebouwing staat wat opgaande begroeiing in de vorm van een walnoot, enkele berken en struiken en een laurierkershaag. In het weiland ontbreekt opgaande begroeiing met uitzondering van één boom in de noordoosthoek. Alle bomen zijn betrekkelijk jong. Aan de noord- en zuidzijde van het perceel grenzen de erven van buurwoningen. Ten oosten van het plangebied ligt een regulier, agrarische weideperceel. In en rond het plangebied ontbreekt oppervlaktewater.

Het voornemen bestaat om de bebouwing te slopen en het erf te splitsen ten behoeve van de realisatie van een dubbele woning. In het onderzoek is er vanuit gegaan dat alle opgaande begroeiing verdwijnt.

Figuur 2. Luchtfoto Oostelbeers met plangebied (geel).

Figuur 3. Toekomstige inrichtingsschets.

Foto 1. Zuidzijde plangebied met bebouwing (rechts).

Foto 4. Bebouwing vanaf het zuiden gezien.

Foto 2. Bebouwing vanaf de straat gezien.

Foto 5. schuur.

Foto 3. Noordoosthoek plangebied met Lindeakkers (rechts).

Foto 6. Woning.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Conventionie, Conventionie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I.

Verbodsbepalingen

- Art. 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
- Art 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.
- Art 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Art 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.
- Art 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen.

In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast.

In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Bij lichte toetsing wordt één criterium gehanteerd:

- 1) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij zware toetsing worden drie criteria gehanteerd:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,
- 2) er is geen alternatief,
- 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (Art. 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Per 26 augustus 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van belang j ' de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'

Er is nadruk komen te liggen op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden:

1. Mitigatie

Wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen, is een ontheffing niet meer verplicht.

2. Ontheffing

Wanneer mitigatie niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

ontheffing

Bij de beoordeling dienen de volgende vragen in onderstaande volgorde te worden beantwoord:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

Tabel 2-soorten

Tabel 2-soorten worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding. Een gedragscode kan ook uitkomst bieden voor Tabel 2-soorten. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit. Daarbij moet worden aangetoond dat precies zo wordt gewerkt als de gedragscode aangeeft.

Vogels

Voor vogels is ontheffing alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b) *
- Veiligheid van het luchtverkeer (c)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Tabel 3-soorten

Bijlage 1-soorten

Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 is ontheffing mogelijk op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn

Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 alleen ontheffing mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

2.3 Natuurbeschermingswet

De NB-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermde Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende Provincie.

2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De begrenzing van de EHS wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale streekplannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen geformuleerd. In of in de nabijheid van EHS-gebieden zijn handelingen verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3 RESULTATEN

3.1 Gebiedsbeleid

De bebouwde kom van Oostelbeers is geen onderdeel van beschermde gebieden. Er liggen geen beschermde gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is de loop van de Kleine Beerze op circa 165 meter ten westen van het plangebied. De beek is een beschermd element van Natura 2000-gebied Kempenland-West. Op grond van de schaal van het plan en de bestemming, is een negatief effect op de beek uitgesloten.

Figuur 4. Ligging plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebied (geel).

3.3 Veldonderzoek flora

De vegetatie in het plangebied bestond uit stikstofminnende vegetatie rond de gebouwen en soortenarm grasland wat betreft de weide. Het grasland is vermoedelijk tot voor kort gebruikt als schapenwei. De grasmat was kort en dicht begroeid met fijnere grassoorten. Kruiden hadden een geringe bedekking en betroffen algemene soorten van grasland, zoals Veldzuring, Kluwenhoornbloem, Kleine veldkers en Gewone paardenbloem. Rond de bebouwing groeiden algemene soorten van voedselrijke en verstoorde bodem, zoals Grote brandnetel, Paarse dovenetel, Hondsdraf, Witte dovenetel en zevenblad. Bedreigde of beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

3.4 Veldonderzoek fauna

Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. In het plangebied was Konijn (tabel 1) daadwerkelijk aanwezig. Verder kwamen plaatselijk veel muizenholen voor. Het terrein is geschikt voor algemene tabel 1-soorten als Veldmuis, Huisspitsmuis en Rosse woelmuis. De strikter beschermde (tabel 2 of 3) kleine zoogdieren - Grote bosmuis, Eikelmuis, Hazelmuis, Veldspitsmuis, Hamster, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis – komen, behalve Waterspitsmuis, niet in de regio voor. Voor Waterspitsmuis is het terrein ongeschikt. Langs de woning en in en langs de schuur waren veel middelgrote hollen aanwezig. In de schuur hadden de hollen een burchtachtige structuur. Op grond van de diameter van de hollen, de uitwerpselen en vraatsporen aan walnoten, zijn de hollen toe te schrijven aan Bruine rat. Deze soort is niet beschermd. De overige zoogdieren zijn alleen als passant te verwachten.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3/bijlage IV HR). Verblijfplaatsen bevinden zich in bomen of kunstwerken, zoals gebouwen. De bomen binnen het plangebied zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Van de bebouwing is de woning tot op zekere hoogte geschikt. Het gebouw beschikt over een pannendak en holle ruimten tussen de wanden. Daar tegenover staat dat de woning onverwarmd is, een beperkte hoogte en volume heeft en beschaduwd ligt. Op basis van deze kenmerken zijn hoogstens kleine zomerverblijven van dwergvleermuizen te verwachten. De aanwezigheid van kraam- of winterverblijven wordt onwaarschijnlijk geacht, mede omdat in de directe omgeving geschiktere woningen staan in de vorm van oudere nieuwbouw.

Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. Rond de gebouwen waren enkele algemene soorten van het landelijk gebied aanwezig, namelijk Pimpelmees, Koolmees, Houtduif, Holenduif, Turkse tortel, Kauw, Merel en Vink. Een deel van deze soorten zal hier ook broeden.

Van de soorten met een vaste nestplaats is het plangebied potentieel alleen geschikt voor Huismus. Huismus was niet rond de gebouwen aanwezig. Rond de rijtjeshuizen aan de overzijde van de straat bevonden zich wel territoria van Huismus. Op grond hiervan is een belang van het plangebied voor Huismus uitgesloten.

Amfibieën

Het plangebied is niet geschikt als voortplantingsgebied voor amfibieën en slechts marginaal voor amfibieën in de landfase. Op het terrein zijn hoogstens soorten van tabel 1 te verwachten, zoals Gewone pad en Bruine kikker.

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor reptielen.

Vissen

In en rond het plangebied komt geen permanent oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

Ongewervelden

Het plangebied vertegenwoordigt geen belang voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen. Een negatief effect op beschermde soorten uit de groep ongewervelden is uitgesloten.

4 CONCLUSIES

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde natuurgebieden. Een negatief effect op beschermde gebieden in de omgeving is uitgesloten op grond van de kleinschaligheid van het plan en de bestemming van het perceel.

Flora

- Er zijn geen bedreigde of beschermde plantensoorten aangetroffen. Het voorkomen van bedreigde en strikter beschermde soorten is uit te sluiten.

Fauna

- De ingreep heeft kan een negatief effect hebben op tabel 1-soorten uit de groepen zoogdieren en amfibieën.
- Het plan is mogelijk van invloed op kleine zomerverblijven van dwergvleermuizen.
- Het plan is niet van invloed op vlieg- en foerageroutes van vleermuizen.
- In de opgaande begroeiing zijn broedvogels zonder vaste nestplaats te verwachten.
- Het plan is niet van invloed op broedvogels met vaste nestplaatsen.
- Het plan is niet van invloed op strikter beschermde zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plan een negatief effect kan hebben op broedvogels zonder vaste nestplaats en wellicht op kleine zomerverblijven van vleermuizen. Het is verboden om broedsels van vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen te verstoren. Het is tevens verboden om verblijfplaatsen van vleermuizen permanent onbruikbaar te maken. Dit betekent dat de sloop en de verwijdering van groen buiten het broedseizoen dient plaats te vinden. De piek van het broedseizoen ligt in de periode half maart – half juli. Eerdere en latere broedgevallen komen echter voor, met name van duiven. In de periode november – februari is de kans op broedsels nihil.

Ten aanzien van vleermuizen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Normaal gesproken bestaat een vleermuisonderzoek uit circa vier bezoeken verspreid over de periode mei – september. Vanwege de geringe geschiktheid van de bebouwing wordt een beperkt onderzoek voorgesteld van maximaal twee bezoeken in de periode juni – augustus.

